

ХАЙ ЖИВЕ У ВІКАХ ДЕНЬ ВЕЛИКОЇ ПЕРЕМОГИ!

ПРОЛЕТАРІ ВСІХ КРАЇН, ЄДНАЙТЕСЯ!

РІК ВИДАННЯ
XXXVI

№ 16 (999)

8 ТРАВНЯ

1970 р.

Ціна 2 коп.

ПОДВИГ НАРОДУ

Немеркнучим подвигом радянського народу — подвигом, який не має собі рівного в історії, стала перемога над гітлерівською Німеччиною, що завершила 25 років тому, 9 травня 1945 року, Велику Вітчизняну війну Радянського Союзу. 1418 днів і ночей наші воїни несли свої бойові прапори по неймовірно важких дорогах війни. В ці важкі роки ленінська партія, яка очолила священну боротьбу трудящих за свободу і незалежність Батьківщини, підняла на небувалу висоту моральні сили народу, його патріотичні почуття і ненависть до ворога, надихнула мільйони людей на ратні подвиги і самовіддану працю, згуртувала країну в єдиний бойовий табір. Стійкість наших військ, сила їх удару по ворогові з дня на день зростали. Вже в битві під Москвою Радянська Армія розвіяла міф про непереможність німецької воєнної машини, поклала початок корінному перелому в ході війни. Історична Сталінградська битва, а потім наша перемога на Курській дузі завершили цей перелом.

Стратегічна ініціатива перейшла в руки радянського командування. Радянська Армія розгорнула могутній наступ, здійснила ряд послідовних, небачених за розмахом і майстерності бойових операцій, в результаті яких рідна земля в 1945 році була повністю очищена від загарбників. Наступальні операції Радянської Армії останнього року війни відіграли вирішальну роль в досягненні остаточної перемоги над гітлерівською Німеччиною, позбавленні від фашистської тиранії народів багатьох країн Європи. Перемога Радянського Союзу у Великій Вітчизняній війні має величезне всесвітньо-історичне значення.

В результаті розгрому найбільш реакційного загалу міжнародного імперіалізму були створені сприятливі умови для вступу ряду країн на шлях будівництва соціалізму, для розгортання національно-визвольної боротьби, для нового піднесення міжнародного робітничого і комуністичного руху. Четверть віку радянські люди, все прогресивне людство, відзначаючи велике свято — День Перемоги, знову і знову висловлюють своє визнання тим, хто розгромив гітлерівську Німеччину, яка прагнула до світового панування, зі всією наполегливістю і твердістю заявляють про свою рішучість відстояти міцний мир на землі.

Коли починалась перемога

Перемога... 25 років тому в цей день весь світ облетіла звістка про капітуляцію гітлерівської Німеччини. Це був кінець війни і кінець третього рейху.

До цього часу, коли думаєш про цю чудову подію, гордість переповного серця: ми перемогли в найстрашнішій війні за всю історію людства.

Адже до кінця червня 1941 року в головному штабі гітлерівців було розроблено план дальшого походу після закінчення «східної кампанії». Тоді, в перші місяці війни, силою викрученої техніки, фашисти просувались всередину нашої країни, захоплені миттєвими

успіхами, впевнені в швидкій перемозі.

Але ворог був зупинений. І тому перші наступи наших військ, визволення окупованих сіл і міст — це найяскравіші сторінки в пам'яті. Ніколи не забудеться звільнення Ростова — одного з перших міст, в яке ввійшла Червона Армія. Я тоді був начальником штабу полку. З напівзруйнованих будинків, підвалів назустріч нам бігли жінки, старики, діти.

— Ми знали, що ви повернетесь, — кризь сльози говорили вони, припадаючи до солдатських шинелей.

А нам хотілось сміятись і співати. Це було вперше за

час Великої Вітчизняної війни.

Нашій частині за успішне проведення операції була оголошена подяка. І ми, люди загартовані в боях, які бачили смерті, на цей раз не могли втриматись від сліз. І ми не соромились їх.

Натхненні перемогою, пішли в нові наступи. Серця плавилась у великій ненависті до ворога, і він не міг встояти під натиском нашої зброї, наших сердець... Це був початок кінця гітлерівської армії. З нього починалась наша перемога.

Ш. ХАЛІЛОВ,
учасник Великої Вітчизняної війни, начальник учбової частини університету.

ЮВІЛЕЙНА СЕСІЯ

Нещодавно закінчила свою роботу ювілейна наукова сесія професорсько-викладацького складу університету, присвячена 100-річчю з дня народження В. І. Леніна.

Сесія розпочалась наприкінці квітня. Відкрив її ректор університету професор **О. В. БОГАТСЬКИЙ**.

З доповіддю «В. І. Ленін і формування особи» виступив секретар партійного комітету професор **О. В. СУРИЛОВ**.

На пленарному засіданні доповідь на тему «Про зростання вкладу вчених університету в науково-технічний прогрес нашої країни в світлі ленінської теорії комуністичного будівництва» зробив ректор університету професор **О. В. БОГАТСЬКИЙ**.

Після пленарного засідання працювали секції з різних питань науки.

В ПАРТКОМІ ОДУ

На засіданні партійного комітету, що відбулося 6 травня ц. р., було розглянуто такі питання: «Про роботу кафедр суспільних наук, як опорних кафедр вузів півдня України», «Про роботу університетського відділення товариства «Знання», «Про роботу школи молодого комуніста».

З першого питання було заслухано доповіді тт. Іванова, Продавця, Фролової, Голченка, а також співдоповідь голови комісії тов. Якупова.

У прийнятій постанові з цього питання партком відзначив, що кафедри суспільних наук університету провадять значну роботу по узагальненню і поширенню позитивного досвіду викладання, по дослідженню актуальних проблем історії КПРС, наукового комунізму, політекономії, філософії.

Кафедри суспільних наук організовують науково-технічні конференції, беруть участь в республіканських та всесоюзних симпозіумах.

Разом з тим партком виявив і

серйозні недоліки в роботі кафедр. Зокрема, було відмічено недостатній випуск кафедрами методичних та наочних посібників. Мало практикуються спільні засідання з кафедрами інших вузів по обговоренню важливих питань організації і планування учбово-методичної та виховної роботи.

Кафедри, як опорні, не завжди надають необхідну методичну допомогу вузам Одеси, Николаєва, Херсона, Севастополя, Ізмаїла.

Партком зобов'язав завідуючих кафедрами історії КПРС тов. Ганевича, політекономії тов. Лобунця, наукового комунізму тов. Щербакова, філософії тов. Уймова усунути відмічені недоліки.

З другого та третього питань виступили тт. Глауберман та Алпатов. Партком прийняв постанови з цих питань, спрямовані на поліпшення роботи відділення товариства «Знання» та школи молодого комуніста.

Затверджено також план роботи парткому на період наступних двох місяців.

НАУКОВА КОНФЕРЕНЦІЯ

В університеті відбулася наукова конференція, присвячена 25-річчю Перемоги радянського народу у Великій Вітчизняній війні.

Було прочитано такі доповіді: «Великий подвиг радянського народу у Вітчизняній війні» (викладач військової кафедри **В. М. Котов**); «Вирішальна роль СРСР в розгромі фашистської Німеччини та імперіалістичної Японії у другій світовій війні» (професор **І. В. Ганевич**); «Критика фальсифікаторів історії Великої Вітчизняної війни» (доцент **П. С. Столяр**); «Велика Вітчизняна війна у спогадах радянських полководців» (старший бібліограф бібліотеки ім. **М. Горького П. Ф. Юрдатій**).

ПРЕМІЇ ІМ. ГАЛАНА

Президія Спілки журналістів України на подання журі присудила премії імені **Я. О. Галана** за найкращі твори з журналістики і публіцистики за 1968—1969 роки журналістам:

Бабидоричу Михайлу Івановичу — заступникові редактора газети «Закарпатська правда» за цикл публіцистичних статей «Маски й обличчя».

Зелінському Валерію Федоровичу — старшому художньому редакторові журналу «Перець» — за серію карикатур на міжнародні теми.

Інгульському Петру Мокійовичу — директорові видавництва «Камінь» — за цикл нарисів «Слово про побратимів».

Документи розповідають

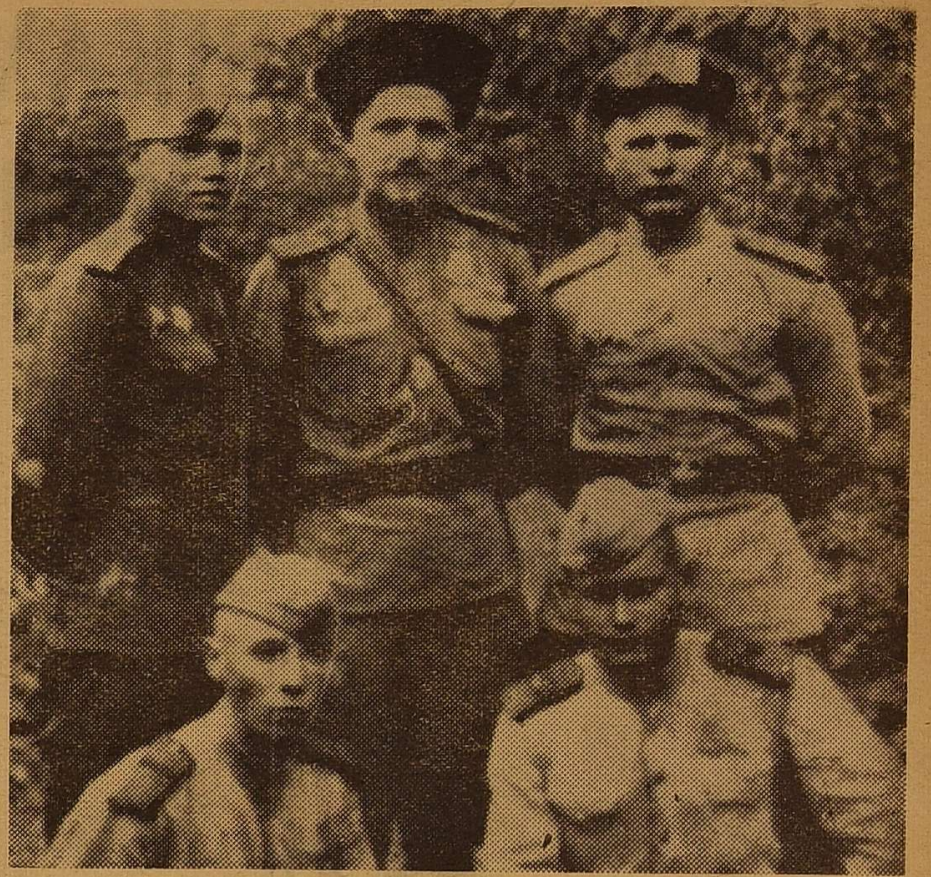
Працюючи над матеріалами в архіві Міністерства оборони СРСР, доцент кафедри історії КПРС П. С. Столяр знайшов такий документ:

«Мужність і відвагу проявив командир батареї 140 мінометного полку капітан Маркушевський П. Т., який під сильним вогнем перейшов через ріку Дунай, забрався на одну з висот, з якої добре спостерігались вогневі точки противника. По цих точках капітан Маркушевський відкрив сильний вогонь, в результаті чого вони були подавлені. Цим самим він

забезпечив успішну переправу нашої піхоти через ріку Дунай і її просування вперед». (Архів МО СРСР, ф. 243, оп. 2914, с. 69, л. 413).

Співдружність польських і радянських партизан міцніла, загартовувалась в боротьбі, виснажливій, важкій боротьбі з фашизмом.

Мені запам'ятались радянські солдати, як люди високого обов'язку. Пам'ятаю, після втечі з тюрми з трудом дійшов до табору майора Цветкова. До кінця життя залишаться в моїй пам'яті його сердечність і турбота, які повернули мене в стрій». (Спогади польського партизана Леона Оніхімовського. Час випробувань. Газета «Красная звезда», липень 1969 р.).

Капітан П. Т. МАРКУШЕВСЬКИЙ (в кубанці) серед мінометників.

ПУТЬ В РАЗВЕДКУ

И вдруг в первых рядах эсэсовцев раздались два взрыва. Заранее поставленные нами на подступах к лагерю противопехотные мины с мощными зарядами подняли в воздух несколько фрицев. Гитлеровцы дрогнули и попятиться назад. Используя временную победу и наступившую темноту, мы стали отходить по болоту в сторону Споровского озера. Под ногами покачивалась трясина. Стоило немного задержаться на одном месте и она прогибалась, а образовавшаяся яма мгновенно наполнялась водой. Некоторые бойцы проваливались по горло и их с трудом удавалось спасти!

Силы быстро иссякли. Наполненные водой сапоги, намокая одежда тянули вниз. Но мы продвигались вперед — предстояло встретить самолет с очередной группой десантников.

Под утро из деревни Велька Гать вернулась разведка. Стало известно, что подразделения эсэсовского полка отпраздничали на окружение нашей группы. Район Споровского озера был блокирован. Подразделения СС и отряды штурм-полицай заняли все населенные пункты. Противник решил сжать вокруг нас кольцо и уничтожить.

Четырнадцать дней мы голодали. Ели по два-три сухаря в сутки. Проникнуть в населенные пункты за продуктами не было возможности. Ограниченность сил позволяла с трудом проводить разведку, встречать очередные самолеты с десантниками и наблюдать за действиями врага.

Каждую ночь мы разводили на болоте костры, принимали грузы и людей. Избегая возможной засады, часто меняли места расположения. Днем нас разыскивали самолеты-разведчики. Противник предполагал, что выброшен боль-

Закінчення. Початок в № 15.

шой десант и бомбил без разбора лесные островки.

Положение становилось почти безнадежным. И когда вблизи нашего лагеря появился многочисленный отряд гитлеровцев, вступить с ним в бой было бессмысленно. Мы решили отходить, а впереди преграждала путь двухсотметровая водная гладь. После наступивших заморозков преодолеть ее казалось невозможным.

Сгибаясь под тяжестью груза, вступили в воду. Ноги увязали в трясине. Идти становилось все труднее и труднее. То один, то другой боец проваливался почти с головой в болото и с трудом выбирался на поверхность.

Вдруг над нами на низкой высоте появился «Фокке-Вульф». Мы притаились рядом с кочками. Когда самолет несколько удалился от нашего расположения, пробрались к Житлинскому каналу. Идем по горло в воде. Кое-где попадаются крутящиеся омуты. Тогда приходится плыть.

Вот радистка Вера Дерунова с головой погрузилась в воду. Ее гянуло в омут под тяжестью радиостанции и басовских батарей. Никто не знал, что она не умеет плавать, а девушка никого не звала на помощь, боясь, что ее услышат недалеко находящиеся гитлеровцы.

Когда мы вышли из воды, как говорится, зуб на зуб не попадал. А тут неожиданно послышался смех. Оказывается, Степа Сотников нечаянно уронил диск в канал и тут же бросился за ним. Показавшись из воды и держа в руке свою потерю, все увидели на лице расплывшуюся улыбку и рассмеялись сами. Я тоже не удер-

жался от соблазна и подумал о своих ребятах, что вот даже после такого трудного перехода у них не сломлен дух и отвага.

Но бесконечные переходы по болотам и каналам в холодной воде измотали людей. Казалось, что нервы не выдержат, силы иссякнут и где-то при встрече самолета с очередной группой десантников противник захватит нас врасплох. Тогда я понял, что значит война без флангов и тыла.

Настала ночь под двадцать второе сентября. В эту ночь поглуб сержант, командир разведывательной группы Михаил Дониц, попал в руки врага и драгоценный груз.

Тяжела была утрата, но отряд с удвоенными силами приступил к выполнению боевой задачи.

Решили взорвать эшелон и захватить «языка». Вышли на узкоколейную железную дорогу Иващичи-Иваново. Мину заложили на рассвете.

Утро выдалось безоблачным, безветренным. Воздух бодрил своей свежестью, а нежные лучи только что восходящего солнца приятно ласкали притаившихся в кустах бойцов. Было тихо и безмятежно.

После бессонной ночи клонило ко сну, хотелось закрыть глаза, плотнее прижаться к неостывшей за ночь земле... Она была сказочно приятна и тепла. Ради ее освобождения от гитлеровской оккупации каждый из нас готов был отдать жизнь.

Внезапно в лесу послышался стук вагонных колес. На опушку выхлудил эшелон.

Вдруг паровоз, окутываясь клубами пара, резко затормозил и остановился, не дойдя до мины. Пришлось открыть огонь.

Мужність і відвагу під час Великої Вітчизняної війни проявив інженер-полковник Іван Федорович ЧЕРЕМНИХ — нині директор учбово-експериментальних майстерень університету.

За ратні подвиги у звільненні радянської Вітчизни від фашистських загарбників він був нагороджений орденом Бойового Червоного Прапора, орденом Червоної Зірки та іншими орденами та медалями.

На знімку на передньому плані справа: інженер-полковник І. Ф. ЧЕРЕМНИХ на фронтовому аеродромі.

Внезапное нападение ошеломило врага. Эшелон тронулся — фашисты стремились уйти из опасной зоны. Казалось, что паровоз наехал на мину, но взрыва не последовало.

— Эх, черт возьми, даром пропал заряд! — в сердцах вскрикнул командир группы Алисейчук, продолжая вести огонь по вагонам.

Группа захвата, укрывавшаяся у полотна дороги, бросала в окна пассажирских вагонов гранаты. А эшелон, как на зло, оставался невредимым.

У партизанському таборі. Справа — командир загону В. П. Цветков.

— Удерут, сволочи! — раздался резкий голос Бориса Русева. Бывший морской офицер поднялся с земли и, возвышаясь над местностью своим двухметровым ростом, с криком «Полундра!» ринулся к паровозу. Нам казалось, что он решил догнать его и своей могучей силой остановить.

В этот момент раздался взрыв. Паровоз вздрогнул, поднялся над рельсами и с грохотом полетел под откос.

Все замерло. Воспользовавшись паузой, бойцы ворвались в один из вагонов и тут же выскочили, волоча за собой тучного гитлеровца.

Из уцелевших вагонов противник открыл огонь. Но было уже поздно. Мы скрылись в лесу, оставив на месте взрыва десятка три убитых гитлеровцев.

Этим и закончился мой первый этап посвящения в разведчики.

В. П. ЦВЕТКОВ,
участник Великой Вітчизняної війни.

Цифри і факти

Величезним і важливим джерелом перемоги Радянського Союзу над фашистською Німеччиною стала організаторська діяльність Комуністичної партії. Понад половину свого особового складу (близько 60 процентів) партія послала на фронт. До кінця війни понад 3 мільйони комуністів перебувало на фронті.

Близько 400 тисяч комуністів партія направила разом з евакуйованими підприємствами туди, де йшла відбудова перебазованих заводів і фабрик.

Радянські люди проявили масовий героїзм в боротьбі з німецько-фашистськими загарбниками. Понад 11 600 учасників війни були удостоєні звання Героя Радянського Союзу, понад 7 мільйонів нагороджені орденами і медалями.

Понад 16 мільйонів трудівників тилу нагороджені медаллю «За доблесний труд у Великій Вітчизняній війні 1941—1945 рр.».

До червня 1944 року, тобто до відкриття другого фронту, проти Радянського Союзу діяло від 63 до 70 процентів німецьких дивізій; але й після висадки союзників в Нормандії дві третини гитлерівських військ так само діяли на радянсько-німецькому фронті.

Радянсько-німецький фронт існував 1418 днів, бойові дії тривали 1320 днів, що складає 93 проценти. Північноафриканський фронт існував 1068 днів, а активні бойові дії на ньому продовжувались лише 309 днів; італійський фронт — 633 дні, а активні дії тривали 492 дні, західноєвропейський — 338 днів, з яких 293 дні велась активні бойові дії.

За роки війни на радянсько-німецькому фронті були знищені і розгромлені основні збройні сили фашистської коаліції — 607 дивізій. Союзники ж на всіх сухопутних фронтах в Північній Африці, Італії, Західній Європі, розгромили 176 ворожих дивізій.

ДОРОГИ ВІЙНИ

Старший лаборант кафедри нової та новітньої історії Василь Тимофійович Лобашевський належить до того покоління людей, батьки яких у 1917 році вершили революцію. Вони ж, сини, освітлені сьйвом батьківських ідеалів, віддані справі Леніна, захищали її завоювання у битвах Великої Вітчизняної війни.

Так, для Василя Тимофійовича, який 27 років був кадровим офіцером, війна — це не історія, не

розділ підручника, це сторінки його біографії...

21 червня увечері комісар кавалерійського полку Лобашевський повернувся з штабу і до пізньої ночі засидівся над планом недільного відпочинку для солдатів.

А ранком почалась війна. Через дві години після перших нальотів полк вже був на Пруту і дав перший бій. Потім було багато боїв. І в кожному з них солдати чули гарячі слова комісара і бачили його особистий приклад.

Німці прорвали оборону під Ровно. 150 бійців залишилось прикривати полк, що був змушений тимчасово відступити.

На колгоспному дворі, біля глухої стіни, палахкотів прапор полку. Фашисти намагалися знищити його, стріляючи в кожного, хто наближався до дровка. Тоді комісар Лобашевський підвівся на повний зріст і побіг до прапору, а за ним — хлопець. Над головами засвітили кулі.

Прапор був врятований. І з ним, затримавши ворога, бійці пробіглися в ліс, уникнувши оточення.

Визволяли Підмосков'я. За нака-

зом штабу треба було вночі прорватися у місто Одоєв і зайняти його. Лобашевський і кілька бійців залишили своїх коней. В місто в'їжджали на танках, що не так часто трапляється з кавалеристами. Прорив було здійснено. Серед гулу снарядів, стрільби чулося голосне «ура». Ранком місто було очищене від фашистів.

Сталіногорськ. Холодне прудневе сонце піднімалося над горизонтом. В світлі його проміння замість контурів затишних дерев'яних будиночків вимальовувалися руїни з пічними трубами посередині. При відході фашисти намагалися знищити місто. Багато його мешканців загинуло.

Василь Тимофійович, ледь стримуючись, від люті, сказав:

— Скоріше в наступ. Бити, бити їх!

Щоб оточити західне угруповання під В'язьмою, корпус увійшов в тил, розраховуючи зустрітись з стрілковою дивізією. Саме тут, в тилу в німців, як ніде, всі відчували неспроможність гітлерівської ідеології. На території, яку противник вважав своєю, діяв цілий

корпус Червоної Армії, численні партизанські загони.

Якось у політвідділ привели парламентарів-німців, які пропонували корпусу здатися в полон.

— Ви у безнадійному становищі!

— В безнадійному становищі ви, а не ми, — такою була відповідь усіх наших бійців.

І це виправдалось. Корпус зустрівся з 10-ю армією, західне угруповання гітлерівців було оточене. А В. Т. Лобашевський за вивід 3000 радянських бійців з німецького тилу був нагороджений орденом Вітчизняної війни II ступеню.

В боях за Підмосков'я він отримав орден Бойового Червоного Прапора.

Дороги, дороги війни. Скільки їх за плечима В. Т. Лобашевського! В 1943 році, закінчивши вищу кавалерійську школу, він знову на передовій, тепер вже як начальник оперативного відділення Козачого Донського корпусу. Довелось визволяти Угорщину, Румунію, Чехословаччину. Скільки мріялось про перемогу і в короткі часи відпочинку, і під час гарячих боїв. І цю радісну звістку про перемогу Лобашевський зустрів в Австрії. Тоді з палатки вибіг радист і закричав:

— Перемога! Перемога!

Через хвилину п'ять всі на радіо плакали, сміялися...

По закінченні війни полковник Василь Тимофійович Лобашевський — кавалер двох орденів Бойового Червоного Прапора, орденів Великої Вітчизняної війни I та II ступенів, ордену Червоної Зірки.

Потім — 14 років армії, університет. Та хіба можна забути війну? Часто згадуються фронтові шляхи, товариші воєнних років. На роздуми нашоують і листи юних слідопитів, на які Василь Тимофійович завжди регулярно відповідає.

Є дуже хороша пісня «С чого починається Родина?». Може, з батьківської будівлі, може, з білої берези під вікном, а, може, з першого уроку в школі. Це слова пісні. А ось з кого вона починається в житті — відомо. З людей, які боролися за неї, вмирали, прикриваючи грудьми ворожі дзоти, піднімали над рейстагом червоний прапор, з людей, у яких героїзм був нормою поведінки. З таких, як Василь Тимофійович Лобашевський.

Л. БЕЛОЗЬОРОВА,
кореспондент газети «За наукові кадри».

Варто позаздрити

Якщо відверто, то я трохи заздрю їм. Їм — це третьокурникам філологічного факультету першої групи. Чому? Справа в тому, що група, в якій навчаюся сам, брала участь у змаганні на звання кращої. Хоча й не набагато, але все ж таки нас третьокурники випередили по всіх показниках в змаганні на честь сторіччя з дня народження В. І. Леніна. І це третій рік підряд! Завидна постійність!

Багатьох студентів з першої групи я добре знаю. Ліна Бондаренко, комсорг, розповідає:

— Все почалося на першому курсі, коли ми шойно прийшли на факультет. Звичайно, спочатку соромилися, обдивлялися, як-не-як — першокурсники, але згодом почали брати участь чи в гуртках художньої самодіяльності, чи у випуску стінної газети, чи у підготовці вечорів відпочинку... Саме з участі в житті факультету й почалося студентське життя. Нам дуже поталанило, що агітатором групи став І. М. Дузь, який завжди допомагав у всьому. Адже іноді важко першокурнику правильно зорієнтуватися в швидкоплин-

ному різноманітному студентському житті, прийняти правильне рішення.

Ліну доповнює Володя Сподарець:

— Ще з першого курсу у нас частими гостями є поети, письменники, заслужені вчителі, представники болгарського консульства. Дружимо ми з екіпажем болгарського судна «Василий Коларов». Тісна дружба поєднує нас і з трудівниками ланів Комінтернівського району. Не раз ми їздили до них в гості, читали на фермах і в польових станах лекції, виступали з концертами. Подивились би ви, як гаряче зустрічали нас в районному Будинку культури, де у виконанні наших студен-

тів звучали пісні, вірші, гуморески.

Розмову продовжує Паша Демченко:

— В цей ювілейний рік ми працюємо з особливим натхненням. Готуючись до 100-річчя з дня народження В. І. Леніна, досконало вивчали праці вождя, брали активну участь в громадській роботі. Основну увагу ми приділяємо навчанню. В нас три відмінники: Л. Дузь, В. Зубкова, С. Шаповалова. 14 студентів вчать лише на «відмінно» та «добре». Ведеться студентами велика наукова робота. Так, Лариса Дузь вже тричі виступала зі своїми роботами на наукових конференціях.

В. КОЗАК,
студент філфаку.

День науки в Біляївці

Вчені історичного та юридичного факультету нашого університету провели в Біляївці день науки, присвячений 100-річчю з дня народження В. І. Леніна.

Для вчителів-істориків району професори М. Ю. Раковський, С. К. Мельник, І. М. Пахомов прочитали лекції: «В. І. Ленін і Великий Жовтень», «В. І. Ленін і революційна Одещина», «Ленінське вчення про законність». Доценти П. І. Воробей, П. А. Некрасов, В. М. Немченко і заступник голови правління обласної організації товариства «Знання» П. А. Зарічанський виступили з доповідями: «В. І. Ленін і Україна», «Боротьба селянства на Україні за перетворення в життя ленінського декрету про землю», «Вивчення ленінської теоретичної спадщини на уроках історії» і «Підризна діяльність маоїстів проти комуністичного руху».

День науки пройшов з великим успіхом.

П. КОНУП,
зав. Біляївським райвно.

23 квітня на історичному факультеті відбувся організований радою НСТ пленум наукових гуртків на тему: «Ленінський етап в історіографії». На пленумі були

ПЛЕНУМ ГУРТКІВЦІВ

прочитані доповіді студентів А. Перехреста «В. І. Ленін та історіографія як наука», Ф. Самойлова «В. І. Ленін про історичні погляди Г. Плеханова», Р. Туркоти «Ленінська методологія дослідження деяких проблем історії».

Цікавими були доповіді про розроблення В. І. Леніном ряду питань марксистської теорії, зокрема, В.

Курбанова «Ленінське визначення колоніалізму і сучасність», В. Ковальчука «В. І. Ленін про творчу ініціативу народних мас в період будівництва соціалізму» та ін.

В тому, що більшість доповідей носили науковий характер чимала заслуга доцентів П. Г. Чухрія, О. Т. Альошкіна, П. І. Воробя, С. І. Аппатова. Вони чимало зробили для того, щоб початківці-дослідники домоглися успіхів, внесли свою частку в наукові дослідження.

Н. ЛАЗАРЄВ.

Цифри і факти

День радіо було встановлено на ознаменування 50-річчя з дня винаходу радіо в 1945 році постановою Ради Народних Комісарів СРСР. Він відзначається щорічно 7 травня.

В. І. Ленін надавав великого значення розвитку радіо. Про це свідчить близько 200 документів, в яких йдеться про радіо, які ввійшли в останнє видання Повного зібрання його творів.

Перша програма Всесоюзного радіо зараз приймається в будь-якій точці країни.

Передачі Московського радіо, які ведуться на 67 мовах народів світу доносять слова правди і світло ленінських ідей до мільйонів людей в різних країнах.

По випуску побутової радіоапаратури наша країна займає третє місце в світі.

Телевізійним мовленням охоплена територія, де проживає понад 130 мільйонів людей, тобто понад половину населення країни.

Близько 900 ретрансляційних станцій розповсюджують передачі 126 програмних телецентрів по території Радянського Союзу.

Передачі і прийом різних видів інформації на зверх далекі відстані здійснюються зараз через супутник зв'язку «Молнія-1» прийомні станції «Орбита». Завдяки їм мільйони мешканців віддалених і малодоступних районів Крайньої Півночі, Сибіру, Далекого Сходу і Середньої Азії можуть дивитись програми Центрального телебачення.

По фототелеграфу в 1968 році було передано 62 тисячі газетних пелос. В 1970 році число міст, куди центральні газети будуть передаватися по каналах зв'язку, досягне двадцяти.

75 років тому, 7 травня 1895 року, геніальний російський вчений О. С. Попов на засіданні Російського фізико-хімічного товариства при Петербурзькому університеті продемонстрував перший в світі радіопередавач. Винахід радіо став видатним науковим відкриттям, який зробив великий вплив на наступний розвиток науки, техніки і культури. Історія радянського радіо нерозривно зв'язана з іменем В. І. Леніна. З величезною прозорливістю Володимир Ілліч бачив в ньому не тільки засіб зв'язку, але могутню зброю агітації і пропаганди ідей марксизму-ленінізму, важливий засіб спілкування між людьми. За роки Радянської влади радіо зро-

ДО 75-РІЧЧЯ З ДНЯ ВІНАХОДУ РАДІО Знаряддя агітації та пропаганди

било гігантський крок від найпростіших передатчиків крейсера «Аврора» до радіоелектронних установок на космічних кораблях, які забезпечують автоматичне стикування на орбіті і міжпланетний зв'язок. Сьогодні аудиторія радянського радіо за своїми розмірами не знає собі рівних в світі. Позивні Москви чууть у всіх куточках нашої країни і далеко за її межами. В ефірі чути також голоси радіомовних станцій всіх столиць союзних і автономних республік, більшості об-

ласних міст. Зараз велике місце в нашому житті посідає телебачення. Воно дає можливість в дні урочистих свят телеглядачам бути присутніми на Красній площі, бувати на стадіонах і в концертних залах, спостерігати польоти космонавтів.

Успішно розвивається радянська радіоелектроніка, яка стала могутнім важелем технічного прогресу. В промисловості, в сільському господарстві застосовується багато радіоелектронних приладів і систем, які допомагають успішно ви-

рішити завдання створення матеріально-технічної бази комунізму. В ідеологічній роботі партії, в комуністичному вихованні мас велике місце належить радіо та телебаченню, які широко пропагують рішення партії і уряду. В зв'язку з підготовкою святкування 100-річчя з дня народження В. І. Леніна і пропагандою Тез ЦК КПРС «До сторіччя з дня народження В. І. Леніна» Всесоюзне радіо і телебачення провели цикли передач: «Великий образ», «Ленінський альманах», «Живе слово Ілліча» та багато інших. Багатомільйонна армія працівників зв'язку зустріла своє свято на ударній трудовій вахті п'ятирічки.

ЗАБУТИ НЕ МОЖНА

В СВІЖОМУ теплому повітрі відчувалось наближення весни. Повертаючись з роботи, я зайшов у скверик, сів на лаву, на якій сиділа молода жінка і дивилась на весело граючих малюків із дитсадка.

— Татку! — на бігу крикнула дівчинка. — Я так і знала, що ти сьогодні рано прийдеш за мною.

Батько підхопив донечку на руки і поцілував її. Це схвилювало жінку, яка сиділа поруч зі мною. Вона, як і ця маленька дівчинка, ладна була кинутись назустріч і поцілувати дорого їй людину. З її очей упала сльоза. Звертаючись до мене, жінка схвилювано розповіла.

...Мені було шість років, коли почалася Вітчизняна війна. Батько пішов на фронт, а ми з матір'ю евакуювались.

Оповідачка взялась руками за скроні і продовжувала:

— Над дорогою, по якій ми йшли, несподівано почулося гудіння німецьких літаків. Вибухи бомб слідували один за одним. Ми припали до землі. А коли навколо стало тихо, я підвелася. Перед моїми очима постала страшна картина.

— Мамо, Ма-мо! — закричала я, побачивши її мертвою. І раптом все навколо заколивалось, покотилося кудись і зникло, залишилась лише чорна пітьма, в яку я провалилась безшумно, ніби в м'які обійми

ОПОВІДАННЯ

вічної ночі. Опам'ятавшись, відчула, що лежу в постелі, а коли очі змогли розрізнити предмети, побачила біля ліжка жінку, що схилилась наді мною.

— Матусю, матінко рідна — заплакала я, уткнувши обличчя в подушку. Жінка, як могла, заспокоювала мене. Трохи згодом мене і таких же дітей, як я, відправили в дитячий будинок. Недалеко від нас знаходився госпіталь для поранених. Ми приносили їм польові квіти, розповідали про себе, читали книги, писали листи. Минали дні, тижні, місяці. Ми були дітьми, а думати і діяти доводилось як дорослим. Яюсь, — продовжувала вона, — проснувшись вранці, я відчула якесь особливе хвилювання. І день був якийсь по особливому чудовий. Та й як було не хвилюватися, коли по радіо повідомили про успішний наступ наших військ.

— Скоро перемога! Перемога! — кричали ми, обнімаючи і цілуючи зовсім незнайомих людей. Я зі всіх ніг бігла до госпіталю, щоб повідомити про це поранених. Серце радісно билось, з грудей рвалася пісня. Я відкрила двері і... завмерла. На ліжку біля вікна лежав новенький. Його очі дивилися на мене з-під бинта, обмотаного навколо голови. Щось знайоме промайнуло у цьому погляді.

— Ні?... Невже? Та-то! — пронеслося у мене в голові.

— Та-то!.. Опам'яталась я біля ліжка батька.

Минуло півроку. Батько одужав і поїхав на фронт. Я проводжала батька, як проводжала його мати в перші дні війни. Ми крокували поруч. Все навкруги здавалось пустинним, одноманітним. З моїх очей котились сльози. Я пригорнулась до батька і довго не випускала його великої руки. Час пролетів непомітно. Пора прощатися. Батько обійняв і поцілував мене, швидко відвернувся, щоб я не помітила його очей, і побіг до літака.

Ми листувалися з батьком. Я писала йому про життя дитбудинку, щоб йому легше було воювати. Я послала батькові обведену олівцем руку, а під нею написала: «Я з тобою, тату, перемагай і швидше повертайся додому». Наступ Радянських військ був блискавичним, і листи від батька я одержувала з різних місць. Наш дитячий будинок, що не тиждень, переїжджав все ближче і ближче до України. І зв'язок з батьком обірвався.

— Тепер я вже сама мати, — продовжувала розповідати жінка. — Але я, як і ці дітлахи, хочу побачити свого батька, кинутись йому назустріч, обійняти і поцілувати.

В. СИНЕЛЬНИКОВ,
студент філфаку.

Солдати і сонце

Солдати йшли степовим шляхом. Сонце висвітлювало їх безвусі посмішки. Воно вигравало в розсянних крапельках поту на їх обличчях, запалювало зорі на їх кашкетках. Воно горіло на лезах багнетів, переливалось, сріблилось, золотилось, бриніло.

І здавалось, що навіть в їхніх серцях дзвеніло сонце, злітаючи чайкою-піснею над колонами, над

широкими степовими просторами у височинь.

...Важка солдатська ноша.

Тяжкий солдатський труд.

Солоний солдатський піт.

Нелегким був шлях. Але воїни не витирали сріблястих крапель поту, не опускали і не примикали вогненно-золотавих багнетів, не збавляли крок: солдати несли сонце!

М. КРАВЧЕНКО.

Мемориальний час

Гордым
безмольвьем
гранит
в траурном
пеньи
прибоя
вечную
память
хранит
О Неизвестных героях.
Серебрятся
капели
слезы...
ворвалась
потоками сильными
весна...
лучистыми ливнями,
нежностью
хрупкой
мимозы,
счастьем солнечным,
синевою.
Бессмертие —
в плитах,
расчерченных строго.
В карауле
дум,
присягнув
чистотою,
юность
застыла
сурово.

Мужество незабвенно..

Его дыханием

горячим

живет

морская

синь.

«Папа,

скажи,

ты плачешь?» —

робко

Андрюшка

спросил.

Подумал:

«Отец

не из

слабых—

невыносимо

трудно

сейчас».

Скорбно

бьет

по Аллее Славы

Мемориальный час..

Гордым

безмольвьем

гранит

в траурном

пеньи

прибоя

вечную память

хранит

О Неизвестных героях.

Н. ТАЛМАЗАН,

студентка філологічного

факультету.

БОРОТЬБА ЗА ПЕРШІСТЬ

25 квітня в спортзалі університету відбулися змагання з художньої гімнастики 1969 і 1970 років. Друге місце з програми майстрів спорту завоювала студентка першого курсу факультету романо-германської філології Надія Щербула, третє місце — студентка другого курсу філологічного факультету Ірина Алексеева.

В особистій першості з програми першого розряду перемогли: студентка третього курсу Наталія Чорна, студентка другого курсу біологічного факультету Тетяна Крайнова та студентка першого курсу біологічного факультету Олена Холодна.

В особистій першості з програми майстрів спорту перше місце зайняла студентка четвертого курсу біологічного факультету Ольга Махиня. Вона є абсолютною

чемпіонкою університету з художньої гімнастики 1969 і 1970 років. Друге місце з програми майстрів спорту завоювала студентка першого курсу факультету романо-германської філології Надія Щербула, третє місце — студентка другого курсу філологічного факультету Ірина Алексеева.

Текст і фото
Ю. САВЧУКА.

Спортивний

ЗУСТРІЧ ФУТБОЛІСТІВ

Срібні призери минулорічної спартакіади — футболісти факультету романо-германської філології провели свій перший міжнародний матч з спортсменами ФРН.

Вже через кілька хвилин гри студент другого курсу Володимир Головчанський тричі забиває м'яч у ворота суперників. В середині першого тайму Федір Гомонай доводить рахунок до 4:0. Другий тайм пройшов спокійніше. Студенти вже не прагнули збільшити рахунок. Їх завданням було нала-

годжувати ігрові зв'язки команди. Але все ж м'яч ще двічі влітав у сітку воріт західнонімецьких спортсменів після ударів Валерія Шергелашвілі. Правда, спортсмени з ФРН зуміли забити один м'яч, але це вже не могло вплинути на результат зустрічі. Остаточний рахунок — 6:1 на користь футболістів нашого університету.

В. ГОЛОВЧАНСЬКИЙ,
С. МОЛЧАНОВ,
студенти факультету
романо-германської філології.

Гострий момент.
Фото Г. МЯГКОВА.

ЗМАГАННЯ ПЛАВЦІВ

26 квітня відбулися міжвузівські змагання міста з підводних видів спорту. Команду університету представляли Т. Вдовенко, Л. Шабанова, Б. Смоляр, А. Семнова, О. Мизюкіна, А. Ширляева та тренер А. Запорошенко.

В запливі 6x100 метрів наші спортсмени вийшли переможцями.

Студентка другого курсу геолого-географічного факультету Т. Вдовенко та студент цього ж факультету Б. Смоляр вийшли переможцями в особистій першості.

М. АНДРЮШЕНКО.

Вільні вправи виконує двократна абсолютна чемпіонка університету з художньої гімнастики **О. МАХИНЯ.**